

Vrouwenschaak De Wereldkampioenen

Beschrijving

Hieronder som ik de vrouwelijke wereldkampioenen schaken op.

1. 1927-1944 Vera Francevna Menchik (1906-1944) uit Tsjecho-Slowakije/Engeland.

Geboren in *Moskou*, was ze een dochter van een Tsjechische vader en een Engelse moeder. Op negenjarige leeftijd leerde ze schaken en als tiener verhuisde ze met haar ouders naar *Londen*, waar ze schaakles kreeg van *Geza Maroczy* (1870-1951), destijds een van de top-10 spelers ter wereld. Vera Menchik was, zonder discussie, de sterkste vrouwelijke speler van haar tijd, nadat ze de meeste van de sterkste spelers ter wereld had verslagen (de verslagenen werden lid van de *Vera Menchik Club*).

In 1927 won ze het eerste WK-toernooi voor dames met een score van 10,5 uit 11. Ze verdedigde haar titel met gemak in *Hamburg* 1930, *Praag* 1931, *Folkestone* 1933, *Warschau* 1935, *Stockholm* 1937 en *Buenos Aires* 1939. Menchik stierf een tragische dood in juni 1944. Ze kwam samen met haar moeder en schaakspelende zus om het leven tijdens een van de laatste Duitse luchtaanvallen op *Londen*.

Vera Francevna Menchik (1906-1944)

2. **1944-1950 Er was geen kampioen(schap)**
3. **1950-1953 Liudmila Rudenko (1904-1986) uit de Sovjet-Unie.**

Liudmila Rudenko uit *Wit-Rusland* begon haar carrière door in 1928 de dameskampioen van *Moskou* te worden. Ze won vervolgens het WK-toernooi voor vrouwen in 1949, met een score van 11,5 uit 15. Ze behield de titel tot 1953.

Liudmila Rudenko (1904-1986)

4. **1953-1956 Elizaveta Bykova (1913-1989) uit de Sovjet-Unie.**

Elizaveta Bykova werd toevallig geboren in een stad genaamd *Bogolyubovo* in Rusland (*Bogoljubov* was een sterke mannelijke schaker). In 1938 werd ze dameskampioen van Moskou, dat ze vervolgens een aantal keer won. Ze was de eerste bij de USSR-kampioenschappen van 1947, 1948 en 1950. Het eerste kandidatentoernooi voor vrouwen werd gehouden in *Moskou* in 1952. Elizaveta Bykova won het evenement (+11-3=1), 1½ punt voorsprong op de 2e/3e plaats en verdiende het recht om het op te nemen tegen Rudenko in de eerste moderne WK-wedstrijd voor vrouwen. Met een achterstand van 1½ punt in de laatste wedstrijd had Rudenko een overwinning nodig om de titel te behouden. Ze heeft hard gevochten, maar verloren. *Elizaveta Bykova* versloeg daarmee Rudenko (+7-5=2) en werd de tweede wereldkampioene bij de vrouwen.

Elizaveta Bykova (1913-1989)

5. 1956-1958 Olga Rubtsova (1909-1994) uit de Sovjet-Unie.

Op 17-jarige leeftijd won Olga het eerste *USSR Women's Championship*. Dat was in 1927. Daarna won ze een groot aantal toernooien, waaronder de *USSR Women's Championships* van 1931, 1937 en 1949 en de *Moscow Championships* van 1953 en 1954. Het tweede kandidatentoernooi, *Moskou* 1955, werd gewonnen door Rubtsova (+13 -2=4), een half punt voorsprong op de 2e plaats. De FIDE besloot dat het Wereldkampioenschap een driestrijd zou worden van de drie sterkste spelers ter wereld. Olga Rubtsova won in *Moskou* in 1956, een half punt voorsprong op Bykova die vijf punten van Rudenko eindigde.

Olga Rubtsova (1909-1994)

6. 1958-1962 Elizaveta Bykova (1913-1989) uit de Sovjet-Unie.

Zonder tussenliggend Candidates-evenement herwon Bykova de titel in *Moskou* in 1958 door Rubtsova te verslaan (+7-4=3). Ze behaalde de eerste succesvolle verdediging van de titel door *Kira Zvorikina*, winnaar van het kandidatentoernooi, te verslaan met een score van +6-2=5 in *Moskou* in 1959. In datzelfde jaar won ze ook een internationaal toernooi in Amsterdam.

7. 1962-1978 Nona Gaprindashvili (1941-) uit de Sovjet-Unie.

Ze werd geboren in *Tbilisi, Georgië*, en was de grootste speelsters van haar generatie. Ze won het vierde kandidatentoernooi, *Vrnjacka Banja* 1961, (+10-0=6) twee punten voorsprong op de 2e plaats. Gaprindashvili verpletterde Bykova (+7-0=4) in de titelwedstrijd, *Moskou* 1962, om de vierde wereldkampioen dames te worden. Gaprindashvili verdedigde haar titel tegen *Alla Kushnir* van Rusland in wedstrijden in *Riga* 1965 (+7-3=3), *Tbilisi/Moskou* 1969 (+7-2=5) en *Riga* 1972 (+5-4=7). Haar laatste succesvolle titelverdediging (+8-3=1) was tegen haar landgenote *Nana Alexandria* uit *Georgië* in *Pitsounda/Tbilisi* 1975. Gaprindashvili speelde in herentooien, won onder andere *Hastings* 1963/64 en werd eerste in *Lone Pine* 1977. In 1978 werd ze tweede en behaalde ze een volledige mannelijke GM-titel.

Nona Gaprindashvili (1941-)

8. 1978-1991 Maia Chiburdanidze (1961-) uit de Sovjet-Unie.

De Georgiërse was een van de eerste vrouwelijke schaakwonderkinderen en werd de jongste WIM in de geschiedenis van het schaakspel (in 1974 op 13-jarige leeftijd).

In de cyclus van 1976-1978 waren er twee interzonale toernooien in *Roosendaal* en *Tbilisi*.

Chiburdanidze eindigde als tweede in *Tbilisi* achter *Elena Fatalibekova*, de dochter van *Olga Rubtsova*, derde wereldkampioen. Fatalibekova werd uitgeschakeld in een halve finale van de kandidatenwedstrijd door *Kushnir*, maar Chiburdanidze versloeg *Alexandria* (+3-2=5), *Elena Akhmilovskaya* (+4-3=5) en *Kushnir* (+4-3=7) om het recht om *Gaprindashvili* uit te dagen.

Toen de 17-jarige *Maia Chiburdanidze Gaprindashvili* (+4-2=9) versloeg in *Tbilisi* in 1978, ging het stokje over van de ene generatie Georgische vrouwelijke kampioenen op de volgende.

Ze verdedigde haar titel tegen *Alexandria* in *Borsomi/Tbilisi* 1981 (+4-4 = 8), *Irina Levitina* in *Volgograd* 1984 (+5-2 = 6), *Akhmilovskaya* in *Sofia* 1986 (+4-1 = 9) en *Nana Ioseliani* in *Tel Aviv* 1988 (+3-2=11).

Maia Chiburdanidze (1961-)

9. 1991-1996 Xie Jun (1970-) uit China.

Xie Jun werd op zesjarige leeftijd junior *Xiangqi* (Chinees schaken) kampioen van *Peking*. Ze werd later overgehaald om te gaan schaken. De Georgische overheersing van het internationale vrouwenschaak eindigde abrupt in *Manilla* 1991, toen de jonge Chinese ster *Xie Jun Chiburdanidze* versloeg (+4-2=9). Ze had het recht verdiend om uitdager te zijn door als tweede te eindigen achter *Gaprindashvili* op het Interzonaal van 1990 in *Kuala Lumpur*, gelijk te spelen met *Alisa Maric* op het *Candidates Tournament*, *Borzomi* 1990, en vervolgens *Maric* (+3-1 = 3) te verslaan in een tiebreak-wedstrijd.

Xie Jun (1970-)

10. 1996-1999 Susan Polgar (1969-) uit Hongarije.

De oudste van de beroemde Polgar-zussen weigerde aanvankelijk deel te nemen aan damestoernooien en werd in 1991 op 23-jarige leeftijd een mannelijke grootmeester. In 1993 besloot ze te spelen voor het wereldkampioenschap dames, maar won de titel niet na een 12-12 gelijkspel tegen *Nana Ioseliani*.

De volgende cyclus was helemaal van Susan Polgar. Na een gelijkspel met *Chiburdanidze* in het kandidatentoernooi, *Tilburg* 1994, versloeg ze de ex-wereldkampioen in de finale (+4-0=3), *St. Petersburg* 1995. Ze versloeg *Xie Jun* (+6-2= 5) in *Jaen* 1996, waarmee de familie Polgar zijn eerste wereldkampioen kreeg. Susan heeft ook de *Women's World Chess Champion*-titels gewonnen in snelschaken en blitzschaken (beide in 1992).

Susan Polgar (1969-)

11. 1999-2001 Xie Jun (1970-) uit China.

In de zomer van 1994 kreeg Xie Jun de volledige grootmeestertitel. De laatste wedstrijd in het Women's Championship zou worden gespeeld in *Shenyang*, nadat sponsors uit China het beste bod hadden gedaan voor het prijzengeld. *Galliamova* weigerde de hele wedstrijd in China te spelen en de overwinning werd standaard toegekend aan *Xie Jun*. De titelwedstrijd zou dus weer *Polgar* & *Xie Jun* zijn.

Tegen de tijd dat de FIDE de datum en locatie voor de titelwedstrijd bekendmaakte, was Polgar bevallen van haar eerste kind. Ze was van mening dat de tijd om te herstellen van de bevalling en om zich voor te bereiden op de nieuwe wedstrijd onvoldoende was. Ze verzocht om uitstel van de wedstrijd, de FIDE weigerde en de onderhandelingen liepen stuk. Nadat de contractdeadline was verstreken, verklaarde de FIDE dat de titelwedstrijd zou worden gespeeld tussen Xie Jun en *Galliamova*. De verbeurde kandidaten-wedstrijd zou weer tot leven worden gewekt als een titelwedstrijd! De wedstrijd van 1999, nu met een locatieverdeling tussen *Kazan* en *Shenyang*, werd gewonnen door Xie Jun (+5-3=7).

Een jaar later, in *New Delhi* 2000, verdedigde Xie Jun haar titel door het eerste dameskampioenschap te winnen dat met knock-out werd gespeeld. Ze versloeg haar landgenote *Qin Kanying* (+1-0=3) in de finale van het evenement van zes ronden. Xie Jun is een van de drie vrouwen die ten minste twee afzonderlijke titelperiodes hebben, naast *Elisaveta Bykova* en *Hou Yifan*.

Xie Jun is de huidige voorzitter van de Chinese Schaakbond.

12. 2001-2004 Zhu Chen (1976-) uit China.

De Chinese speelster Zhu Chen werd wereldkampioen dames in het FIDE knock-out evenement in **Moskou** 2001, waarbij ze de Russische *Alexandra Kosteniuk* versloeg.

Zhu Chen (1976-)

13. 2004-2006 Antoaneta Stefanova (1979-) uit Bulgarije.

Deze Bulgaarse topspeelster won de titel in het FIDE knock-out kampioenschap (5 juni 2004) in *Elista, Kalmukki* en versloeg de Russische WGM *Ekaterina Kovalevskaya* in de finale. In dit wereldkampioenschap slaagde Zhu er niet in haar titel te verdedigen vanwege zwangerschap en bijbehorende planningsproblemen.

Antoaneta Stefanova (1979-)

14. 2006-2008 Xu Yuhua (1976-) uit China.

Ze won de titel in het FIDE knock-out kampioenschap (25 maart 2006) in *Ekaterinburg*, Rusland, door de Russische IM *Alisa Galimova* te verslaan in de finale. Het knock-out evenement had 64 deelnemers, met zowel voormalig wereldkampioen *Zhu Chen* als regerend wereldkampioen *Antoaneta Stefanova*. *Xu Yuhua* was toen 3 maanden zwanger!;

Xu Yuhua (1976-)

15. 2008-2010 Alexandra Kosteniuk (1984-) uit Rusland.

Ze won de titel in het FIDE knock-out kampioenschap (18 september 2008) in *Nalchik*, in de regio *Kabardi-Balkari* in Rusland. 64 spelers kwamen in aanmerking om te spelen in het knock-outtoernooi, dat een prijzenpot had van \$ 450.000. Door de spanningen in de regio besloten de Georgische spelers en enkele anderen niet mee te doen. Kosteniuk versloeg in de finale de 14-jarige Chinese wondergirl *Hou Yifan*.

Alexandra Kosteniuk (1984-)

16. 2010-2012 Hou Yifan (1994-) uit China.

Ze won de titel in het FIDE knock-out kampioenschap (24 december 2010) in *Hatay*, Turkije. Het was een knock-outtoernooi met 64 spelers, met mini-wedstrijden van twee wedstrijden die een speler kwalificeerden voor de volgende ronde, tot de finale en de zesde ronde, een wedstrijd van vier wedstrijden om de kampioen te bepalen. Hou Yifan versloeg landgenoot *Lufei Ruan* in de tiebreak-wedstrijden van de finale om de jongste wereldkampioen te worden.

Hou Yifan (1994-)

17. 2012-2013 Anna Ushenina (1985-) uit Oekraïne

Ze won de titel in het FIDE knock-out kampioenschap (november 2012) in *Khanty Mansiysk*, Rusland. Het was een knock-outtoernooi met 64 spelers, met mini-wedstrijden van twee wedstrijden die een speler kwalificeerden voor de volgende ronde, tot de finale en de zesde ronde, een wedstrijd van vier wedstrijden om de kampioen te bepalen. Anna Ushenina versloeg ex-wereldkampioen *Antoaneta Stefanova* in de tiebreak-wedstrijden van de finale en werd daarmee de 14e wereldkampioen.

Anna Ushenina (1985-)

18. 2013-2015 Hou Yifan (1994-) uit China.

Als winnaar van de FIDE Women's Grand Prix 2011-2012 won Hou het recht om *Anna Ushenina* uit te dagen in een wedstrijd van 10 wedstrijden om de wereldtitel. Van 10 tot 27 september werd het Wereldkampioenschap schaken voor vrouwen 2013 gespeeld in *Taizhou, Jiangsu, China*. Ze won de wedstrijd in 7 partijen met een score van 5,5-1,5 (+4 = 3, TPR 2730) waarmee ze haar kampioenstitel terugkreeg.

19. 2015-2016 Mariya Olegivna Muzychuk (1992-) uit Oekraïne

Ze won de titel in het FIDE knock-out kampioenschap (april 2015) in *Sotsji, Rusland*, na het verslaan van *Natalia Pogonina* (Rusland) met 2,5-1,5 in de finale. Er werd van haar verwacht dat ze later in 2015 haar titel zou verdedigen tegen *Hou Yifan* in het Wereldkampioenschap schaken voor vrouwen.

Mariya Olegivna Muzychuk (1992-)

20. 2016-2017 Hou Yifan (1994-) uit China.

Hou versloeg wereldkampioen *Mariya Muzychuk* in de WK-wedstrijd om de titel terug te winnen. De geplande wedstrijd van 10 wedstrijden werd gehouden van 1 tot 14 maart 2016 in *Lviv, Oekraïne*. Hou Yifan won overtuigend en verloor geen enkele wedstrijd.

21. 2017-2018 Tan Zhongyi (1991-) uit China.

In de finale van het Wereldkampioenschap in *Teheran* versloeg *Tan Zhongyi* *Anna Muzychuk* op tie-break met 1,5-0,5. De championship was een knock-outtoernooi met 64 spelers. De laatste tie-break van het wereldkampioenschap schaken voor dames vond plaats in het *Espinas Palace Hotel* in *Teheran* op 3 maart. Vier eerdere wedstrijden met klassieke tijdcontrole eindigden met een score van 2:2. Sommige vrouwelijke topspelers hadden besloten niet naar het toernooi te gaan. Hou Yifan, de vertrekkende wereldkampioene bij de vrouwen besloot niet deel te nemen aan het toernooi vanwege ontevredenheid over het FIDE-systeem voor de Wereldkampioenschappen Dames. De wereldkampioen vrouwen van 2015, *Mariya Muzychuk*, en de Amerikaanse vrouwenkampioen *Nazi Paikidze* kozen er ook voor om niet aanwezig te zijn, uit protest op de locatie van het toernooi in Iran, waar het voor vrouwen verplicht is om in het openbaar een hijab te dragen. Andere opmerkelijke

afwezigen waren *Humpy Koneru*, de nummer 4 van de wereld, en zevenvoudig Amerikaans dameskampioene *Irina Krush*.

Tan Zhongyi (1991-)

22. 2018-xxxx Ju Wenjun (1991-) uit China.

In februari 2016 won Ju Wenjun de etappe van de FIDE Women's Grand Prix 2015-16 in *Teheran*. Door ook het laatste toernooi van de Grand Prix in *Khanty-Mansiysk*, Rusland, te winnen, eindigde ze als eerste in het algemeen klassement en verdiende ze de uitdagerplek in de *Women's World Chess Championship Match 2018*, die ze won. Enkele maanden later, tijdens het Women's World Chess Championship Tournament van november 2018, verdedigde Ju de titel van wereldkampioen schaken voor vrouwen.

In december 2017 won Ju het *Women's World Rapid Chess Championship* in *Riyadh*, en won in hetzelfde kampioenschap dat in december 2018 in *St. Petersburg* werd gehouden, met een score van $11\frac{1}{2}/15$ (+8=7) en $10/12$ (+8=4), respectievelijk. In januari 2020 verdedigde Ju met succes de titel van wereldkampioen schaken voor vrouwen tegen *Aleksandra Goryachkina* in het Wereldkampioenschap schaken voor dames 2020. Ze won met een score van $2,5-1,5$ in de tiebreak nadat ze de reguliere wedstrijden met $6-6$ gelijk had gemaakt.

Ju Wenjun (1991-)

Datum aangemaakt
2021/01/15

default watermark